

或4，有短细毛；花瓣白色，5或4片，略呈肉质，有透明油点，长约1厘米，雄蕊多达50枚，通常不同程度地合生成多束，花丝甚短，花药线状而长。果梗长4—6厘米，与其着生的枝条约等粗，果纵径10—12厘米，横径6—8厘米。果皮淡绿黄色，平滑，干后硬木质，厚3—4毫米，10—15室，种子甚多，扁卵形，端尖，并有透明的粘胶质液，种皮有棉质毛，子叶大。果期10月。

产云南西双版纳。生于海拔600—1000米略干燥的坡地林中，有栽种。印度、缅甸、老挝、越南、柬埔寨、泰国、马来西亚、印度尼西亚也有。

根、树皮、叶、花均可用作清热剂。果肉有香气，用作清肠胃药，作缓泻剂用。在缅甸用嫩叶捣烂治创伤，疮疥及肿痛，脚及口腔疾病，叶捣烂后留汁液治疗眼病，食嫩叶可避孕或引致流产。

本种虽属热带植物，但冬季落叶。据报道，它可耐—8℃低温。在国外曾用以作嫁接柑橘属植物的砧木，生长迅速。

28. 象橘属* *Feronia* Correa

Correa in Trans. Linn. Soc. London 5: 224. 1800.

乔木。刺腋生，嫩枝叶均被柔毛。奇数羽状复叶，小叶对生，有透明油点，叶轴有或无翼叶。花两性或有时杂性，圆锥花序；花萼5浅裂；花瓣5片，很少4或6片，覆瓦状排列；雄蕊10—12枚，花丝扁，基部密被绵毛，花药线状长圆形，花盘短小；子房不完全的4—6室，果熟时几愈合成1室，柱头长圆状纺锤形，胚珠多。果圆球形，果皮硬壳质；种子甚多，藏于具粘胶汁的肉瓢中，有棉质毛，种皮薄膜质，子叶厚，肉质。

单种属。原产亚洲东南部热带地区。

染色体数 $X=9$, $2n=18$ 。

1. 象橘

Feronia limonia (L.) Swingle in Journ. Wash. Acad. Sci. 4: 328. 1914 et in Webb. et Batc. Citrus Indust. 1: 466. f. 73. 1943; Huang in Acta Phytotax. Sin. 8: 124. 1959; Swingle et Reece in Reuth. et al. Citrus Indust. 1: 416. f. 3—5. 1967. — *Schinus limonia* L. Sp. Pl. 389. 1753. — *Feronia elephantum* Correa in Trans. Linn. Soc. London. 5: 224. 1800.

冬季落叶小乔木。树皮灰白色，不裂，刺劲直，斜向上生。叶有小叶5—7片，小叶无柄，倒卵形或卵形，长2.5—4厘米，宽1—2.5厘米，顶端圆，常凹头，基部楔尖，全缘，成长叶无毛；叶轴通常有略明显的翼叶。花甚多，细小；花梗短而纤细，被短柔毛；花萼在花后常脱落；花瓣卵形，扩展；雄蕊7—12枚，花药甚大，花盘被毛，花柱甚短。果径5—6厘米，果皮木质，粗糙，果肉味酸甜；种子长圆形而略扁，有棉质毛。花期

* 曾称为“木苹果属”（胡先骕：经济植物手册 下册第一分册）

2—3 月。

我国台湾有栽培。原产斯里兰卡、印度，东南亚各国常栽种。

木材淡黄色，结构密致，坚韧。果用作饮料的调料。

可作嫁接柑橘属植物的砧木。

叶、根及茎皮含香豆素。

柑 橘 属 不 同 系 统 的 名 称 表

	本 志	田中三郎 (1961) Tanaka, T.	曾 勉 (1960) Tseng, M.	施 文 格 (1967) Swingle, W. T.	异 名 及 其 他
1 红河橙	<i>Citrus hongheensis</i> Ye et al. 1976				
2 马峰橙	<i>C. macroptera</i> Montrous. var. <i>kerrii</i> Swingle 1942	<i>C. latipes</i>	<i>Papeda kerrii</i>	<i>C. latipes</i>	<i>C. ichangensis</i> ssp. <i>latipes</i> Swing. 1913 <i>C. hyalopulpa</i> Tan. 1941
3 箭叶橙	<i>C. hystrix</i> DC. 1824	<i>C. hystrix</i>		<i>C. hystrix</i>	
4 宜昌橙	<i>C. ichangensis</i> Swing. 1913	<i>C. ichangensis</i>	<i>Papeda ichangensis</i>	<i>C. ichangensis</i>	<i>C. cavaleriei</i> Lévl., nom. nud. 1911
5 香橙 佛手	<i>C. medica</i> L. 1753 var. <i>sarcodactylis</i> (Noot.) Swing. 1914	<i>C. medica</i> var. <i>sarcodactylis</i>	<i>C. medica</i> var. <i>sarcodactylis</i>	<i>C. medica</i> var. <i>sarcodactylis</i>	<i>C. tuberosa</i> Mill. 1768 <i>C. sarcodactylis</i> Noot. 1863
6 柚	<i>C. maxima</i> (Burm.) Merr. 1917	<i>C. grandis</i>	<i>Cephalocitrus grandis</i>	<i>C. grandis</i>	<i>C. aurantium</i> γ. <i>grandis</i> L. 1753 <i>C. decumanus</i> L. 1767 <i>Aurantium decumana</i> Mill. 1768 <i>C. maxima</i> Merr. 1917 <i>C. sabon</i> Sieb. ex Hay. 1919 <i>C. kwangsiensis</i> Hu 1931 <i>C. flavicarpa</i> Hort. ex Tan. 1941 <i>C. grandis</i> f. <i>buntan</i> Hay. 1919 <i>C. grandis</i> cv. <i>Wen tan</i> <i>C. grandis</i> <i>wentanyu</i> Hort. <i>C. grandis</i> var. <i>tomentosa</i> Hort. <i>C. grandis</i> var. <i>shatinyu</i> Hort. <i>C. grandis</i> f. <i>shaten-yu</i> Y. Tan. 1948 <i>C. grandis</i> <i>pinshanyu</i> Hort. <i>C. grandis</i> var. <i>szechipaw</i> Hort. <i>C. grandis</i> var. <i>tahungpaw</i> Hort. <i>C. grandis</i> var. <i>shanyuan</i> Hu 1930
麻豆文旦 文旦	<i>Madouwendan</i> <i>Wentan Yu</i>		<i>Papeda wilsonii</i>	<i>C. ichangensis</i> × <i>C. grandis</i> var. ?	
橘红 沙田柚	<i>Tomentosa</i> <i>Shatian Yu</i>				
坪山柚 四季橙	<i>Pingshan Yu</i> <i>Szechipaw</i>	<i>C. wilsonii</i> 1932			
香圆	<i>Xiangyuan</i>				
7 葡萄柚	<i>C. paradisi</i> Macf. 1830	<i>C. paradisi</i>	<i>Cephalocitrus paradisi</i>	<i>C. paradisi</i>	<i>C. grandis</i> var. <i>shangyuan</i> Hu <i>C. hsiangyuan</i> Tan. 1932
8 来檬	<i>C. aurantifolia</i> (Christm.) Swingle 1913	<i>C. aurantifolia</i>	<i>C. aurantifolia</i>	<i>C. aurantifolia</i>	
9 柠檬 北京柠檬	<i>C. limon</i> (L.) Burm. f. 1768 <i>Beijing Ningmeng</i>	<i>C. limon</i> <i>C. meyerii</i> Y. Tan. 1946	<i>C. limon</i>	<i>C. limon</i> "Meyer lemon"	<i>C. medica</i> var. <i>limon</i> L. 1753 <i>C. limonia</i> var. <i>meyerslemon</i> Wang

	本	志	田中长三郎 (1961) Tanaka, T.	曾 勉 (1960) Tseng, M.	施 文 格 (1967) Swingle, W. T.	异 名 及 其 他
10	酸橙	<i>C. aurantium</i> L. 1753	<i>C. aurantium</i>	<i>Aurantium acre</i>	<i>C. aurantium</i>	<i>Aurantium acre</i> Mill. 1768 <i>C. fusca</i> Lour. 1790 <i>C. bigaradia</i> Mich. 1812 <i>C. dai dai</i> Sieb. ex Hay. 1919 <i>C. aurantium</i> ssp. <i>amara</i> Eng. 1896 <i>C. aurantium</i> ssp. <i>amara</i> var. <i>dai-dai</i> Tan. 1912 <i>C. aurantium</i> var. <i>cyathifera</i> Y. Tan. 1948 Toi-toi Kwoh
	代代酸橙	Dai dai			"dai dai" (Tai-tai)	
	南庄橙	Taiwanica	<i>C. taiwanica</i> Tan. et Shimada 1926 <i>C. natsudaikai</i> Hay. 1919		Chance seedling	<i>C. aurantium</i> ssp. <i>natsudaikai</i> Mak. 1925 <i>C. aurantium</i> ssp. <i>intermedia</i> var. <i>natsudaikai</i> Tan. 1912 <i>C. aurantium</i> ssp. <i>intermedia</i> var. <i>kotokan</i> Tan. 1912
	日本夏橙	Natsudaikai				
	虎头柑	Huton Gan	<i>C. kotogan</i> Hay. 1919			
11	甜橙	<i>C. sinensis</i> (L.) Osb. 1765	<i>C. sinensis</i>	<i>Aurantium sinensis</i>	<i>C. sinensis</i>	<i>C. aurantium</i> β . <i>sinensis</i> L. 1753 <i>Aurantium sinensis</i> Mill. 1768 <i>C. aurantium</i> Lour. non L. 1790 <i>C. sinensis</i> f. <i>kanton</i> Y. Tan. 1948 <i>C. sinensis</i> f. <i>sekan</i> Hay. 1919 <i>C. sinensis</i> var. <i>liucheng</i> Hort. <i>C. medica</i> β . <i>junos</i> Sieb. 1830
	新会橙	Xinhui Cheng				
	雷橙	Xue Cheng				
	柳橙	Liu Cheng				
12	香橙	<i>C. junos</i> Sieb. ex Tan. 1922	<i>C. junos</i>	<i>Sinocitrus junos</i>	<i>C. ichangensis</i> $\times$ <i>C. reticulata</i> var. <i>austera</i>	<i>C. aurantium</i> ssp. <i>junos</i> Mak. 1901 <i>C. limonelloides</i> Hay. 1919 <i>C. limonia</i> var. <i>hunglemoon</i> Wang
13	黎橙	<i>C. limonia</i> Osb. 1765	<i>C. limonia</i> var. <i>hainanensis</i> 1936	<i>C. limonia</i>	<i>C. limon</i>	
	红黎橙	Honglimeang			"hung-ning-moag"	

	本 志		田中三郎 (1961) Tanaka, T.	曾 勉 (1960) Tseng, M.	施 文 彬 (1967) Swingle, W. T.	异 名 及 其 他
	白 菱 蜜	Bailimeng				
14	柑 橘	<i>C. reticulata</i> Blanco 1837	<i>C. reticulata</i> (= <i>C. poonensis</i> Tan. 1923) <i>C. poonensis</i> 1923	<i>Simocitrus</i> ssp.	<i>C. reticulata</i>	Canton lemon, Kwangtung lemon
	提 柑	Ponkan	<i>C. beniko</i> j 1932	<i>S. poonensis</i>	"Ponkan" (Mi-tong-kan) Tangerine group	<i>C. nobilis</i> var. <i>poonensis</i> Hay. 1919 <i>C. reticulata</i> var. <i>poonensis</i> Hu
	茶 枝 柑	Chachiensis		<i>S. chachiensis</i>	Mandarine group	<i>C. nobilis</i> var. <i>chachikan</i> Wong <i>C. chachiensis</i> Hort.
	九 月 黄 年 橘	Erythrosa Nian Ju	<i>C. erythrosa</i> 1927 <i>C. genshokan</i> 1927 <i>C. hainanensis</i> 1934	<i>S. chuana</i> <i>S. erythrosa</i> <i>S. flammea</i>	Tangerine group	<i>C. nobilis</i> var. <i>genshokan</i> Hay. 1919
	南 丰 蜜 橘	Kinokuni	<i>C. kinokuni</i> 1927	<i>S. haniana</i> <i>S. kinokuni</i>	"Kinokuni" Tan-gerine group King group	
	沙 柑 大 红 橘 挂 橘	Nobilis Dahong Ju Peng Ju	<i>C. nobilis</i> Lour. 1790 <i>C. oleocarpa</i> 1933 <i>C. ponki</i> 1927	<i>S. nobilis</i>		<i>C. nobilis</i> var. <i>ponki</i> Hay. 1919 <i>C. nobilis</i> ssp. <i>suntara</i> var. <i>formosana</i> Tan. 1911
	福 柑 早 橘 本 地 早 行 柑	Suavissima Subcompressa Succosa Hanggan	<i>C. suavissima</i> 1927 <i>C. subcompressa</i> 1930 <i>C. succosa</i> 1927 <i>C. subuiensis</i> 1929 var. <i>prunoidea</i> 1941 <i>C. sunki</i> 1927	<i>S. sua vssima</i> <i>S. subuiensis</i>		<i>C. nobilis</i> var. <i>subcompressa</i> Tan. 1927 <i>C. nidonari</i> Y. Tan. 1948 <i>C. subuiensis</i> Tan. 1928 <i>C. retusa</i> Tan. 1933, non Burk. <i>C. nobilis</i> var. <i>sunki</i> Hay. 1919
				<i>S. chuana</i> <i>S. haniana</i>	<i>C. reticulata</i> var. <i>austera</i> 1942	

续上表

	本 志	田中长三郎 (1961) Tanaka, T.	曾 勉 (1960) Tseng, M.	施 文 格 (1967) Swingle, W. T.	异 名 及 其 他
福橘 椶橘 蕉柑 温州蜜柑	Tangerina Tardifera x Tankan Unshiu	C. tangerina 1927 C. tardifera x 1927 C. tankan Hay. 1919 C. unshiu Marc. 1921	S. tangerina Sinocitrus tankan S. unshiu S. vessuscosa	Tangerine group Satsuma group	C. aurantium ssp. nobilis var. sunki Mak. et Nemoto 1925 C. reticulata var. unshiu Hu C. nobilis var. unshiu Swing. 1916
15 立花橘	C. tachibana Tan. 1926	C. tachibana	Sinocitrus tachibana	C. tachibana	C. aurantium var. tachibana Mak. 1896 C. nobilis var. spontanea T. Ito 1900 C. nobilis ssp. suntara var. tachibana Tan. 1912

1. 本表仅列出各学者提到的有关我国土产的各个种类的名称 (只有极少数品种名称未录)。

2. 种以上属以下的分类系统, 各学派的见解差别更大, 本表从略。

3. 种以下的等级, 一部分品种有一个相应的汉语拼音名, 但有些名称, 如四会柑、红橘以及曾勉系统的例如 S. chuana 粗皮黄橘类, S. haniana 细皮黄橘类等, 均不予以汉语拼音名。

4. 施文格系统中, 宽皮橘类的种以下的分类系统, 如 Satsuma group 温州蜜柑类, King group 沙柑类, Tangerine group 红皮橘类等是韦伯 H. J. Webber 的系统。